

Radosza 2006 óta készíti az általa brutálisnak nevezett, nyers gesztusokból születő, később mégis lírai hangokon megszólaló, fényt kapott gesztusait. Kitérített szerepeket szán egy-egy rétegnek, felületnek: az általa gondosan felépített anyagi minőségek gondolati-indulati rétegekké minősülnek, intellektuális üzeneteket, szent és profán tartalmakat szólaltatnak meg. Nagy lélegzetű festői mozdulatok hanyatlanak misztikusan monokróm, mély tereibe. Vaskos festékpázmák ölelnek körbe erotikusan bársonyos sötét helyeket és felületeket. Az emóció és az imágó a nagy ívű, meg-megtorpanó, majd irányt váltó gesztusokban és festék-alácsordulásokban szólal meg, követeli létjogosultságát.

Radosza az utóbbi években készült képei az anyaghasználat felfedezésének örömeiről tanúskodnak. E kísérleti utak egyik fázisaként polikarbonát táblákat és plexilemezeket használt, melyeken a hordozó áttetszőségét, többrétegűségét kihasználva olyan művek jöttek létre, ahol a gesztusok önárnyéka és az egymásra vetődő foltok izgalmas, egymással kapcsolatba lépő felületeket alkotnak. A hordozóanyagot helyenként fel-feltépve pedig rusztikus cellákat nyitott meg képmezőin.

Képei ugyan emlékeztethetnek bennünket konkrét természeti formákra és jelenségekre, redukáló-absztraháló lírai alkatát ismerve azonban inkább a festői gesztus anatómiájával, a festészet biológiájával, a belső törvényszerűségek evolúciójába avat be minket. Ébredő, máshol révedő vagy gerjedő formákkal, gesztusokkal találkozunk, melyek aztán elalélnak, elernyednek, hol Caravaggio kontrasztosságával, hol Rubens vagy Goya heroizmusával, hol meg Rothko és Soulages letisztult festőiségével. Radosza gazdag felületi és jelentésbeli tárházzal testet öltő festői mozdulatai a lélek mindennapjainak, a szellem anyagga sűrűsödésének fázisait rögzítik. De a matéria ünnepe, romantikusan fogalmazva diadala is egy-egy képe, olyan szférák, spirituális tartományok megszólalásai, melyek olykor dübörgő akkordokban, máskor halk és lágy dallamokban manifesztlódnak. A közelmúltban plexilemezekre készült, erős emóciókat felszínre hozó, egyúttal mély lélektani rétegekbe kalauzó gesztusfestményein a súlyos vagy könnyed, de tömör képi dózisok a falon és egymáson finom árnyékként, visszhangokként szólalnak meg.

Radosza Attila képi gesztusai nem szigorúak, feszítettek, hanem líraiak, önmagukat keresők, frissek. Ő is önmagát kereső, lírai alkat, megújulni képes módon használja az általa kialakított és továbbgazdagított, kereteit feszegető, szüntelenül kereső eszköztárat. Ilyen közelítésben a világ összetett történéseinek, az intellektus és a külvilág összefüggéseinek egyfajta modellezéseivel állunk szemben. Fernando Pessoa írja a *Kétségek könyvében*, hogy „még a saját érzéseinket sem birtokolhatjuk, sem az igazságot, sőt még csak valamiféle

Gesztusok mélyének mámore

Radosza Attila Gesztus és fény című kiállítása

TOLNAY IMRE

Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum, Esterházy-palota, Győr, 2017. XI. 23. – 2018. I. 14.

káprázatot sem”¹. Mint tudjuk és érezzük, valójában szűk a mozgásterünk, kevés az időnk, dadogók az eszközeink, hogy ittlétünk idején hitelesen megnyilvánuljunk. A bizonyosság nem birtokolható, talán kézben sem tartható, de legalább tetten érhető, és ha másban nem, a mozdulatban, kételyben megragadható – ennek egyik hiteles tanúja ez a festészet.

Jegyzetek

- 1 Fernando Pessoa: *Kétségek könyve*, Íbisz Kiadó, Budapest, 1998, ford.: Pál Ferenc, 248.

RADOSZA ATTILA: 2017-9, akril, csemperagasztó, vászon, 80×60 cm